

HAKİKAT VE NİSBİ HAKİKATLER... KISACAE GÖRE

Sosyal Etüdler Derneği'nde 08.11.2009 Tarihinde Verilen Seminer Metni

Hakikat odur ki, gayrın tasavvuruna bina edilmesin. Zatında bulunsun ve değişmeyen bir hakikat olsun.

Nisbî hakikat dediğimiz şey bir şeye bağlı olarak ortaya çıkan hakikattir. Buna bağlı ve izâfî hakikat de denir. Bu da mutlak hakikatlerin içine zıtlarının girmesi ile meydana çıkar. Bir başka şeye bağlı olan;

ancak belli koşullar içinde geçerli olan. kendisi sabit bir hakikat olmayıp bir başkasına kıyasla ortaya çıkan ve hakikat olarak kabul edilendir. Bağlı olduğu şey (yer, zaman, kişi, şartlar, mazharlar mesafe, cihet v.s. değişince değişir)

- Nisbi, kıyaslama ile var olandır. Diğerine, öncekine, göre... Yani, nispete, ölçüye göre...

- Büyük, küçük, sağ, sol- ön, arka birer nisbi emirdir. Kaya çakıldan büyüktür. Her ikisi de mahluktur. Ancak büyük diye bir mahluk yoktur. Kaya da daha büyük bir kayaya göre küçüktür. Hükmü, nispet edildiği şeye göre değişir.

- Aynı hakikatin farklı mertebelerde tecellileri vardır. Bunlar da birbirine nispeten daha kamil veya daha nakıs olurlar. Çirkinlikler, kötülükler, şerler böyle ortaya çıkar.

Nisbet, münasebet, bağlılık ve ölçü demektir. Nisbet edilen şeyin çeşitliliği oranında hükümler de değişir.

Kâinatın kendisi bizatihî bir nisbî hakikattir.

İzafiyet kavramı: İzafi kelimesi, kendi başına bir anlamı olmayıp, başkasına nisbet edilerek bilinen, şartlara göre değişebilen, başka bir şeye atfedilerek anlaşılabilen bir anlama işaret etmektedir. İzafi kavramı, nisbi kelimesiyle benzer bir anlama sahiptir. Nisbi olan da başkasına nisbet edilerek bilinen demektir.

Nisbi hakikat ile izafiyet arasındaki fark: Nisbi hakikatler mazharların kabiliyetine göre mertebeleşen hakikate dayanırlar. Mesela, güzellik hakikati, Cemil ismine dayanır. Ancak mahzarlar adedince mertebeleşmiştir. Ancak izafet, her zaman hakikate dayanmayabilir. Bazen hakikate dayanır, bazen nisbi bir hakikate dayanır. Bazen de bir batıl şeye dayanabilir. Mesela, doğrudan Adl ismine bağlı bir yasa çıkarmak, adalet-i mahza, adil bir hükümdarın adalet duygusuna bağlı olarak çıkarılan bir yasa, adalet-i izafiye, Firavun'un güç ve tahakkümüne bağlı olarak çıkarılan yasa ise zulüm ifade edecektir. Burada, yasa neye izafeten çıkarılmış ise, ona göre hükmü ve neticesi değişmiştir.

- İnsandaki fitratı mükerrem olduğundan, kasden hakkı arıyor. Bâzan gelir eline, bâtılı hak zanneder; koynunda saklıyor...Hakikatı kazarken ihtiyarı olmadan dalâl düşer başına; hakikattir zanneder, kafasına geçirir.(Lemeat)

- İzafiyet, felsefede, eğitim-öğretim metodlarında ve dinlerde ortaya çıkan meslek, meşrep, ekol ve mezhep farklılıklarına izah getirmede de önemli bir ölçüdür. Bütün meşrep, mezhep, ekol ve metodlarda hakikatın bir payı vardır ve bunların hiçbirisi bütün bütün yanlış ve batıl olamaz.

- En basit bir meselede bile iki insanın anlaşılamadığı çok defa görülen bir vakıadır;

- Hakikat tek, görece mertebeleri çok.(Kesret) Keza, hakikatin mahiyeti aynıdır, ancak tecelli ettiği mahzarlara göre farklılaşır.

- İslam literatüründeki 70 bin perde/ nisbi hakikatler zinciridir.

HAKİKAT VE NİSBİ HAKİKATLER

ALINTI tarafından yazıldı

Çarşamba, 08 Mayıs 2024 03:28 -

Biz, hakikatin görece mertebelerinden(yüzlerinden) birini veya bir kaçını merkeze alırsak, ona izafeten geliştirdiğimiz tasavvurumuz görece olur. Davranışlarımız, duruşumuz ona göreleşir. Asli Hakikat eksenli olmaz. Aynı konuda bir başkası da bir başka mertebeyi esas alır. Bu nisbi mertebelere göre çeşitlenen davranış ve duruşlar farklılaşır ve ihtilaf çıkar. Herkesin adalet anlayışı kendine göre olur ise, herkes hak talep eder...

□□□□□ - Hakikatler kesrette dağılmıştır. Araba, cismi itibariyle yer altında dağınık olarak mevcuttur. Biz onları bir araya getirerek ilim ile terkip edip ortaya çıkarıyoruz...

- Bir ateş paresi sür'at-i hareket ile bir daire şeklinde çevrilse bir hat ve daire gibi gözükürken hakikatte bir noktadır.

- Çemberin merkezinde veya doğrunun ortasında yer alan mutlak hakikatin, alıp yansıtıcı rolü oynayan noktaların hususiyet, renk ve desenine göre meydana getirdiği sayısız izafi hakikatler, mutlak hakikate bağlı kalabildiği ve kendi hudutlarını aşmadığı sürece ihtilaflar olmayacak ve her şey bir denge, bir mizan temelinde cereyan edip; hayat, eşya ve insan gerçek fonksiyonunu icra edebilecektir.

- Hakikatin yansımalarına göre, hakikatin etrafında anlam halesi oluşur. Biz bu görece anlamları aşıp, hakikate ulaşmak, hayatımızı bu hakikate göre düzenlemek durumundayız. Bu görecelikler öyle boyutlar kazanır ki, bir boyutunu merkeze almamız ile hakikat devre dışı kalır.

- Peygamberler nisbi hakikatleri tanımlayıp, hakikatleri talim ederler. Kur'an hakikatleri talim eder.

- Mutlak olan ihata edilemez. İdrak edilemez. Ancak zıddının arız olması ile idrak edilebilir.

- "Bir şeyin zıddı olmazsa o şeyin kemâli nasıl olabilir?"sualini soran, hakikî kemâli bilmiyor, onu sadece nisbî durumuyla ele alıyor ve ondan ibaret zannediyor. Halbuki, varlığı bir başkasının varlığına muhtaç ve başkasına kıyaslanarak mevcudiyetini koruma durumunda olan meziyet, fazilet ve üstünlükler, hakikî olmadıkları için nisbî ve o oranda da zayıftırlar. Eğer mukayesede kullanılan diğer varlık olmasa onlar da olmazlar.

Zât, sıfat ve fiillerdeki kemâl de hakikî kemâldir ki, bu meziyetlerin hiçbirinin varlığı bir başkasına muhtaç değildir ve gayrın değişmesinin bunlara zerrece tesiri yoktur.

Zıtların karışmadığı hakikatleri anlamak mümkündür.

Nisbi hakikatlerin zuhur edebilmesi için de ‘tezat’ şarttır. Zıtların yol açtığı melezleşmelerdir ki kainattaki bu sonsuz renkliliğe yol açmıştır. **“her şey zıddı ile bilinir” kuralına göre bir şeyin zıddı, o şeyin hakaik-ı nisbiyesinin vücut ve zuhuruna sebeptir. Hakaik-ı nisbiye ile milyonlar mertebeler zuhur eder. Çirkinlik güzelliğe girerek, karanlık ışığa müdahale ederek, soğuk sığağa dâhil olarak sonsuz ara mertebelerin zuhuruna sebep olmuştur.** Örneğin: ziya varlığını ve mertebelerini karanlığa borçludur. Tek mertebede olsaydı, ziya diye bir varlık olduğunu anlayamayacaktık.

Kainattaki uyumlaşma : Birbirine göre anlam kazanma, işlevsellik, ardışık işlevler v.s. “Hakaik-ı Nisbiye” denen şeyler kâinatın eczası arasındaki rabitalar ve bağlardır. Kâinattaki nizam ve intizam, varlıklar arasındaki denge ve mertebeler ancak hakaik-ı nisbiyeden doğmuştur.

Nisbî ve izâfî hakikatler, kâinatın cüzleri arasındaki bağlardır. Adına kâinat nizamı denilen hakikatler, nisbî hakikatlerden doğmuştur. Nisbî hakikatler, kâinatın her tarafına dal budak salmıştır ve hakikî hakikatlerden daha çoktur.

- Tabiat kanunları cismi olmayan varlıklardır. Cismani varlıklar arasında nizam ve intizam bağlarıdır. Görünen alemde eserleri ile görünürler. Aklın varlığını tezahüründen anlıyoruz.

29. Söz :

Hakîm-i Ezelî inayet-i sermediye ve hikmet-i ezeliyenin iktizası ile, şu dünyayı tecrübeye mahal ve imtihana meydan ve esma-i hüsnasına âyine ve kalem-i kader ve kudretine sahife olmak için yaratmış ve tecrübe ve imtihan ise neşvünemaya sebeptir. O neşvünema ise, istidadların inkişafına sebeptir. O inkişaf ise, kabiliyetlerin tezahürüne sebeptir. O kabiliyetlerin tezahürü ise, hakaik-i nisbiyenin zuhuruna sebeptir. Hakaik-i nisbiyenin zuhuru ise, Sâni'-i Zülcelal'in

esma-i hüsnasının nukuş-u tecelliyatını göstermesine ve kâinatı mektubat-ı Samedaniye suretine çevirmesine sebebdır.

İfrat, Tefrit, Vasat...

Vasat ile ifrat arasında ve vasat ile tefrit arasında çok mertebeler vardır. İnsanın vasatı yakalaması nisbetlere, mertebelere dikkat etmesi ile mümkündür. Hakikatin ala-yi illiyyinden, esfel-i Safiline kadar mertebeleri, nisbi hakikatleri vardır.

Her şey görecelidir, yani her şey sizin bakış açınıza ya da referans sisteminize bağlıdır.

Nisbî hakikatler, nispet edildikleri şeye göre çeşitlilik gösterirler. Bir insan; birinin oğludur, birinin torunudur, birinin eşidir, birinin babasıdır, bir iş yerinin patronudur, bir kişinin danışmanıdır... Böylece, bir hakikat, nispetlere döküldüğünde yüzlerce hakikat haline dönmektedir.

Renklerin, şekillerin, hususiyetlerin, zaman ve şartların devrede olduğu kesret dünyasında, izafiyetten kaçmak mümkün değildir ve izafiyet, bu âlemin bir hakikatıdır. Bu dünya 'hakaik-i nisbiye' dünyasıdır. Mutlak, kendisini nisbîliklerle tanıtır. Çünkü insanlar hakikatleri bütünüyle değil, kabiliyetleri oranında idrak edebilirler.

Bilgimiz, algımız, görüşümüz, gerçekliğin yalnızca belli yüzlerini yansıtmaktadır. Yani, bu yüzlerden her birisi yalnızca görelî geçerlik taşımaktadır. Bu sebeple tartışma, gerçeğin tek yüzünü savunmaktan öte gitmez ve gerçekliğin sonsuz karmaşıklığını hiçbir zaman tüketemez. Dolayısıyla, değişmez gerçeklik, karşıtlıkların bütünleşmesidir.

...E GÖRE GERÇEĞİ

- Muhyiddin-i Arabi: Bir itikad sahibi ancak nefsinde icad ettiği şeyle Allah'a inanır. Şu hale göre de onun taptığı ilah itikadında yarattığı ilahtan ibaret olur. Demek ki itikad sahipleri ancak

nefislerini ve nefislerinde icad ettikleri şeyi gördüler. Şu hale göre, sen halkın Allah bilgisi mertebelerini düşün. Bu görüş mertebesi onların kıyamet gününde Allah'ı görmek hususundaki mertebelerinin aynıdır. Şu halde sakın ki itikadta hususi bir bağ ile bağlanmış olmayasın. Ve ondan başkasını inkar etmeyesin. Bu taktirde çok hayırdan mahrum kalırsın. (Füsusu-ül Hikem, S.88)

Hakikat, eser mertebesinde kesret olarak tezahür ediyor. Eserler adedince onların çıktığı fiiller mertebeleşiyor. Fiiller sayısınca, onların kaynağı olan esma ve o isimlerin mertebeleri ortaya çıkıyor. İsimler ve mertebeleri adedince, onların kaynağı olan sıfatlar ve her bir sıfatın mertebeleri ortaya çıkıyor. Keza sıfatların kaynağı olan şuunat çeşitleniyor ve mertebeleşiyor. Adeta, her şey eser, fiil, esma, sıfat ve şuunat cihetlerinden müessir, fail, müsemma, Halik ve Rabbini bildiriyor. Bu bildirimleri hangi mertebeden idrak ediyor isek, o da bizim mertebemiz oluyor. Burada ulaştığımız hakaik-ı nisbiye mertebemiz, ahirette hakiki mertebemiz oluyor.

-“Ben özellikle 1960’lı yıllarda, kendime göre gerçeği tekeliime almıştım. Hiç kuşku duyulmayacak doğrulara sahiptim. Üstelik o doğruların evrensel geçerliği vardı. Öylesine inançlıydım. Bu doğruların herkes tarafından kabullenilmesi, tabii gerekirse zorla kabul ettirilmesi, yaşadığımız topraklarda mutluluğun kapısını açacaktı. Yeryüzü cennetinin anahtarları sanki bizim elimizdeydi. Böylece dünyayı değiştirmeye koyulmuştuk. 1960’lı yıllarda –Hasan Cemal- Sabah 31.1.93 s.15 İki nokta

-Görecelik algımız olmaz ise, her şeyi mutlaklaştırırız, dogmalaştırırız. Değişime kapalı olur, bir ömür boyu değişimsiz/tek zaviyeden bakışa mahkum olmuş bir yaşam süreriz.

İşte insanlar arasındaki çatışmaların temelinde, sözünü ettiğimiz görecelik hakikati bulunmaktadır. Bu göreceliği idrak edemeyenler, kendi durduğu yerden, kendi bağlamından algıladıklarını mutlak gerçeklik sandığı için, farklı görüşlere, farklı düşüncelere, farklı inançlara saygı duyması için bir neden görmez.

Bir an için gözlerinizi yumun, sonra açın. Gözleriniz sizi merkeze koyan bir görüntü serer önünüze...

Aynı şekilde, fotoğraflar çoğu zaman sanıldığı gibi mekanik kayıtlar değildir. Her bir fotoğrafa baktığımızda, o fotoğrafı çekenin sınırsız görünüm olanakları arasından o görünümü seçtiğini

fark ederiz. Fotoğraf makinesinin objektifi, o fotoğrafın merkezidir. Bir resim tablosunda, nesneler ressamın tercih ettiği bir perspektife göre dizilmiştir.

Kadastroda röpertaşı vardır. Tüm ölçü bu taş ile başlar. Bu taş ile oynarsanız, tüm arazi kayar. Bir mekanda sonsuz nokta vardır. Bu sebeple sonsuz fotoğraf alabiliriz.

Röpertaşı bir arazide sonsuz noktaya konulabilir. Sonsuz plan ortaya çıkar.

Benim gördüğüm manzara, benim durduğum yer(e) göredir.

Analiz sahipleri kendi durdukları yerden bakarak ve mutlak ideolojik şemaları çerçevesinde arzu ettikleri sonuçlara uygun tahliller yaparlar. Sonuçta, savunulan ya da karşı çıkılan ideolojik rejim kalıbının ölçü alındığı bir siyasi bağlama sıkışıp kalmak kaçınılmaz olmaktadır.

İnsanlar, nesneler dünyasını olduğu kadar, anlamlar dünyasını da kendi durdukları yerden seyrederek ve o yerden gördüklerine göre hükümler verirler. İnsanların durdukları yer, elbette sadece mekan ile sınırlı değildir. İnsanların bilgi birikimi, mesleği, cinsiyeti, sosyal statüsü, inancı, bilgi mertebesi v.s. o insana has bir bağlam, bir duruş yeri belirler. Bu duruş yerleri de insanlar sayısınca çeşitlenir. İşte, bu anlamda her insanın bu bağlamı ve duruş yeri farklı olduğu için, görüşü, algısı da farklı olacaktır. Algımız, nazarımızın ihatası, şuhudu ve ilmimizin dairesi, kendi veri tabanımız-a nispetendir. İlmî ihatamıza göre tasavvur ederiz.(Merteb-i ilim)

Sorun, herkesin kendi durduğu yerden gördüklerini (durduğu yere görece olanı) mutlaklaştırması...Nisbi hakikati, mutlak hakikat olarak algılamasından kaynaklanıyor...

Algılarımız görecedir.e göre... Şu andaki algı dünyamız, bilgi ve birikimlerimiz(e) göredir. Bize mutlak doğru gibi gelir. Çünkü, insanlar her şeyi sadece kendine bakan yönü ile algılar. Her insan için hayat, kendisinin baş rolde, diğer insanlar ve varlıklar figüran olduğu bir şeydir.

Yağmura nefis mertebesinde bakan bir insan, onu sadece nefesine bakan yönü ile anlamlandırır. Eğer o an yağmur onu ıslatıyor ise, hava kötü diyecektir. İhatası sadece nefis

HAKİKAT VE NİSBİ HAKİKATLER

ALINTI tarafından yazıldı

Çarşamba, 08 Mayıs 2024 03:28 -

daireesi kadar...Ama yağmurun tüm varlıklar açısından hikmetlerini ihata etse, tüm o varlıklar açısından anlam verse, o taktirde hava kötü yargısına varamayacaktır.

Gözün gördüğü güzellik ile burnun, dilin, kulağın gördüğü güzellik farklıdır. Kokuyu burnumuz ile, sesi kulağımız ile tadı dilimiz ile görürüz. Manalar da akıl, kalb, ruh, sır ve ihfa gibi letaif ile görülür.

- ...e yi anlamadan göre'yi (yani görünen her şeyi, varlığı, olayları, rejimleri, ideolojileri...)

anlayamayız... Birbirimizin ...e sini anlamadan birbirimizi de anlayamayız...

Sonuç: Bizim anlayışımız vaki değil, farazidir...e göredir.

Nisbi Hakikatler ve Tasavvur Kavramı

Felsefe de, Kelam da, Akaid de tasavvur bahsi ile başlar. Tasavvurumuzdaki yanlış, bütün alanlarda sapma açısı oluşturur...

Tasavvur, eşyanın, olayların ya da soyut varlıkların insan şuuruna düşen gölgesidir. Tasavvur bahsi, bilginin elde edilmesi, üretilmesi ve iletilmesi sorunuyla ilgilenen epistemolojinin de temel bahislerinden biridir.

Tasavvuru, şeylerin insan zihnindeki imgesi ve tasarımı olarak tanımlayabiliriz. Bizim eşya hakkındaki yanlış tasavvurumuzun, eşyanın hakikatine hiçbir kalıcı etkisi yoktur. O, orada, konulduğu gibi durmaktadır.

- Epistemolojik kopuş, tasavvur ile alakalıdır... Toplumsal gerçekliği kuran hakikat, başka bir hakikat anlayışıyla yer değiştirdiği zamanlarda; Bu kadar kapsamlı dönüşümlere kaynaklık eden hakikatin değişimi meselesini "epistemolojik kopuş" olarak ifade ediyoruz.

- Hiç tahsili olmayan birisinin güneş tasavvuru ile bir astrofizik profesörünün güneş tasavvuru aynı değildir. Bir konuda ilim mertebesi arttıkça ihata artar, ihata arttıkça da tasavvur değişir. Biz bilgi sınırlarımız haricindeki ile tasavvur yapamayız.

- Tasavvurumuz marifetimiz dahilindeki ilim ile olur. Marifetimiz dışındaki gerçekliği görmeden yapacağımız tasavvur hakikatin mahiyetini yansıtmaz. Bir insan bir binayı bilgi ufku oranında tasavvur eder. Ami bir insanın bina tasavvuru ile Mimar Sinan'ın bina tasavvurunun farklılığı, aralarındaki marifet farklılığının tezahürüdür.

Yanlış tasavvurla baktığımızda, tasavvurumuzu düzeltme yerine eşyayı düzeltmeye kalkmamız yok mu?

Yanlış inşa edilmiş bir tasavvur, insanı yanlış muhakemeye sürükler. Yanlış muhakeme, zorunlu olarak yanlış davranışı doğuracaktır.

Tasavvurdaki milimetrik bir sapma açısı, düşüncede metrelerle, davranışlarda ise kilometrelerle ifade edilen bir sapmaya dönüşür.

Tasavvurları tartışmadan eylemleri tartışmanın yersizliği ortadadır. Ve insanın tasavvurunu düzeltmeden eylemini düzeltmeye kalkışmanın, havanda su dövmek demeye geleceği de açıktır. Tasavvur atlanarak eyleme yapılmış her düzeltme çabası, boşa harcanmış bir emek olarak kalacaktır. Çünkü, yanlış tasavvur ilk fırsatta akli ve eylemi de kendisine uyduracak, düzeltilmiş eylemi tekrar eski haline döndürecektir. Bir şeyin aslı yamuksa, gölgesini düzeltebilir misiniz?

- Tasavvur gömleğin ilk düğmesidir. O yanlış iliklenmişse, gerisi doğal olarak silsile halinde ilk yanlışı sürdürecektir. Tasavvurda başlayan yanlış, son düğme olan eylemde gizlenemez biçimde ortaya çıkacaktır.

Günümüzdeki algı çatışmaları arasında en yoğun olanı, din alanında yaşanmaktadır.

İlimimiz kadar tasavvur edebiliriz. Sınırlı olan bizim tasavvurumuz. Bizim tasavvurumuz, ona konu olan şeyi tavsif edemez. Onun mahiyetini bağlamaz. **İnsanların kendi kafalarındaki hakikat tasavvuru, o hakikati bağlamaz.**

İslam'a hücum edenler, aslında kendi kafalarında tasavvur ettikleri İslam'a hücum ediyorlar. Müslümanları da kendi tasavvurlarındaki İslam ile mahkum ediyorlar.

Halbuki, Müslümanlar da onların tasavvurlarındaki İslam algısını kabul etmezler. Bu durumda, onları bu yanlış tasavvurları sebebiyle İslam düşmanlığı ile suçlamak yerine, doğru İslamiyet'i ve İslam'a layık doğruluğu fiillerimizle izhar ederek tasavvurlarını düzeltmemiz gerekmez mi?

- Psikiyatride yapılan şey, kişinin düşünce tablosunu ortaya çıkarıp, düşüncesinin, tasavvurunun yeniden yapılandırılması...Yanlış düşünce şemalarının çekilip, yerine doğru düşünce şemalarının yerleştirilmesi ile algılarımızın yeniden yapılandırılması gerekmektedir.

...e göre algılarımız

- Algılananlar ve algılayanlar, yani nesnelerin ve öznelerin çokluğu ve farklılığı, yine bunların yer, zaman, mekanlara göre anlam kazanması ortaya bir nisbi hakikatler dünyası çıkarmaktadır. Nesneler çok, özneler çok, zamanlar çok, mekanlar çok, istidatlar çok...Tek hakikat, bütün bu çokluklarda çeşitli şekillerde tecelli eder. Kesrette tek hakikatin cereyan etmesi Vahdeti gösterir. Bir arıda, bütün arılarda, geçmiş bütün arılarda, gelecek bütün arılarda ve arıların dahil olduğu tüm sistemlerdeki cereyan eden fiil aynı, o halde tüm bu sistemleri muhit fiil, muhit ilimle olur, yani, muhit fiile kaynaklık eden isimler, isimlere kaynaklık eden sıfatlar ve sıfatlara kaynaklık eden şuan da muhittir.

- Eşyanın anlamlandırılması: Çıkarımıza göre(nefis mertebesinde), eşyanın cismani mahiyetine göre, manay-ı ismine göre, manay-ı harfisine göre değişiyor. Bu algıların (e göre) ürettiği davranışlar da çeşitleniyor...İlişkiler de değişiyor.

- Dün değişimi ifade eden bugün muhafazakarlığı temsil ediyor...İnsanlar arasındaki ilişkiler ve insanların eşya türleri tarım, hayvancılık, balıkçılık, teknoloji, ticaret gibi faaliyet türlerine göre değişiyor...Mesela, tarım toplumuna göre ilişkiler, yaşam hatta aletler değişiyor. Ama, imtihan hakikati hiç değişmiyor.

- Çayın mahiyetini, hakikatini bilmeyen bir insan kendi algı ve tasavvuruna göre bir hüküm verir ve onunla elini yıkayabilir veya ikram edilen bir çayı dökebilir...Biz de hayatımızın hakikatini bilmez isek, o hakikate göre yaşamaz, ahirete yanlış bir yol üzere intikal ederiz.

- Bir kitabın harflerinin cismaniyeti mürekkep ile oluşur. Mümkün olsa, mürekkebi hokkaya doldursak. Mana da hokkaya dolmaz. Asıl olan mürekkep değil, onunla cisim giydirilen manadır. Bütün varlığın cismi ile manası da böyledir. Eşyayı cismaniyetine göre anlamlandıranlar, ona yanlış tasarruf edeceklerdir.

- Bir kitabın çevirisi, o kitabın mahiyetini yansıtmaz. Çeviri, çevirenin anladığına göredir...Çevirenin anladığı, anladığını başka bir dile aktarması, hem iki dile, hem de konuya hakimiyeti nisbetindedir. Sadece dile hakimiyet ile çevrilmiş bir kitabın katili, o kitabın çevirisidir. Ancak, çeviri ayrı, izah ayrıdır. İzah, metindeki manayı kendi izahımız ile tahdit etmemek şartı ile gereklidir. Bir eserdeki mana, okuyucuya da göreceleşir. O halde okumayacak mıyız? Elbette okuyacağız. Ancak anladığımızı mutlaklaştırmamak, okuduğumuzun manasını anladığımız ile tahdit etmemek şartı ile. İşte izah da bu ölçü ile yapılabilmelidir. Risale-i Nur'u anlayan Risale-i Nur'a; anlamayanlar ise O'na ayine olan şahıslara bağlanırlar.

- Bilginin değişkenliği, ömürlü olması, görecelikten kaynaklanır.

- Taşın üzerindeki bir böceğin gökyüzü, o böceğe ve taşa göredir.

- Elma Kurdu, içinde yaşadığı elmayı dahi ihata edemez. Elma'nın dalı, ağacı, bahçesi, belde, ülke, dünya, güneş sistemi, kainat elma kurdu için ne ifade ediyor?

- Gündüzün güneşinde atmosferin dışına çıksak, karanlık oluyor. Neden, atmosfer dışında güneş ışığının mazharı yok...

- Işığı gelmeyen yıldızlar olduğu gibi, ışığı gelmeye devam eden ancak yok olmuş yıldızlar da var...Ancak görmeye devam ediyoruz. Güneşin battıktan sonra 8 dakika daha görünmeye devam etmesi gibi...

- Gece ve Gündüz de nisbi hakikattir. Dünyanın, ayın, Jüpiterin gece ve gündüzleri farklıdır. Ya Güneşin gece ve gündüzü?

Amak-ı Hayal'de, karınca alemine geçen zat, bir sel tufanı ile karıncaların telef ve yuvalarının harap olduğunu müşahede eder. O alemde olan, bir sel tufanıdır. Ancak, aynı olayı insanlar aleminde mertebelerinden seyrettiğinde, bir arabacının tam karınca yuvası üzerine arabasını durdurup, yemlediği atının karınca yuvası üzerine bevlettiğini görür... Aynı olayı, karıncaların algısı ile, insanların algısı çok farklıdır...

- Sesler dünyası yoktur. Titreşimler ve bu titreşimlerin frekansları dünyası vardır....

Aslında karşı tarafın gücü, bizim algımızdan ibarettir. Gerçekte olmayan bir güce, onu varmış gibi tasavvur ederek boyun eğebiliyoruz. Abdürrahim Karakoç, çocuk iken, köyde akran oldukları halde belalı olmasından tahakkümü altına düştükleri bir çocuğun kendisini zorla güreşe davet ettiğini, kabul etmediği halde karşı tarafın saldırısı üzerine mecburen güreşmeye başladığını, direndikçe kendi gücünü ve onun gücünü mukayese imkanı bulduğunu ve en sonunda onu yenerek, o güne kadar hayali bir güce boyun eğdiğini anladığını, o çocuğun da tahakkümden vaz geçtiğini belirtir. Bu olayda iki yönlü bir yanılgı vardır: Bizim algımız bize boyun eğdiriyor, karşı tarafın kendini ve bizi algısı da tahakküm ettiriyor...

Benim alemimde küçük bir şey, başkasının aleminde büyük bir mesele ise, bu iki kişinin fikirleri çatışır. Kişi, kendi iç alemindeki büyük olan mesele zaviyesinden karşı tarafın fikirlerini değerlendirir.

Görme aracı ve kapasitesi değiştikçe "algılama"da değişir, algılamanın getirdiği değer yargısı da değişir!..değerlendirmesini de, kendi veri tabanına göre yapar!. Yani, Her insan kendi idrakine göre hükümler verir...

- Güneşe yaklaştıkça görünümü değişir. Güneş zatında tek büyüklüktedir. Ancak ona bakış mesafeleri adedince görüntüsü de değişecektir.

Bir şey uzaklaştıkça küçülür, küçülür sonunda görülmez olur... Uzaklık mana ve mahiyeti örter,

HAKİKAT VE NİSBİ HAKİKATLER

ALINTI tarafından yazıldı

Çarşamba, 08 Mayıs 2024 03:28 -

gizler. Varlığın hakikatini görmek için yaklaşmak gerekir. Ancak yaklaşmanın yönü de doğru olmalıdır...

Risale-i Nur'a ne kadar mesafeden ve hangi yönden bakıyor isek, o kadar hakikatlerine erişiriz ...R.Nur hakikatlerini O'nunla meşguliyetimiz oranında bize açacaktır.

Kör, sağır, akılsız, şuursuz birisi için hiçbir şey yoktur. İnsanların her konuda akıl yürütememesi bununla alakalıdır.

- Nesneleri makrofizikte zaman ve mekan içinde sürekli olarak görürüz. Oysa, mikrofizikte ışık dalgası ve parçacıkları/ yanıp sönen ampul veya sinema perdesi gibidir...Varlığın maddi boyutu makrofizikten mikrofiziğe geçtikçe yok olup gidiyor...

Nisbi Hakikatler ve İHATA :

Küçük bir yerden karmaşık büyük bir şehre gelen bir insan ile o şehirdeki bir insan arasında çok büyük fark vardır. Yabancı olan yolu bilmez, bileti bilmez, metroyu bilmez, çok zorluk yaşar. Biri diğerinin düşünebildiklerinin %40' nı, 20'sini düşünebilir. Dünyayı öyle algılar.

İhatasızlık: Sistemi ihata edemediğimizden cüz'i bir kanun veya icraatın ne anlama geldiğini ihata edemediğimizden Örneğin medyada siyasi gibi görünen olayların arkasında ihatasızlık kullanılarak malı götürüyorlar... Uluslar arası sistem, mahalli sistemler.....

-1+1=2; 1x1=1; bir sayının kendisiyle toplamı, kendisiyle çarpımından büyüktür. Eğer biz ilmimiz ile diğer rakamları ve aralarındaki ilişkiyi ihata edemiyor isek, bu önerme bize hakim olur. Ne zaman ki, diğer rakamlar ilmimiz dairesine girer, o zaman aynı işlem kuralını bu rakamlarla tekrar ettiğimizde: örneğin: 3+3=6; 3x3=9 bir sayının kendisi ile toplamı, kendisiyle çarpımından büyüktür önermesi yıkılır. Bu matematikte çürüterek böyle bir saplantıdan kurtulabiliriz. Ancak, sosyal olaylarda aynı doğrulamayı yapmamıza imkan yok. Çünkü, rakamlar sabit, sosyal olaylar ise dinamiktir. Bu sebeple, sosyal olaylar karşısında, aynen alemimizde birden başka rakamın bulunmadığı ilmi mertebemizde bir ile birin toplamı ile çarpımı sonucu elde ettiğimiz sonuçları karşılaştırarak elde ettiğimizi bir kural haline getirmemiz

gibi bir saplantıya düşeriz. Bu sebeple, önce kendi kendimize koyduğumuz yasaları sorgulamalıyız.

Güneş her yerde, kesif yerlerde de var. Aynayı nereye koysak, akseder. Şu halde Güneş her yerde var. Mesele o kesif yerlerde de güneşi görebilmek. Cisimlerin kesafeti ışığı kırar. Bizim, ilmi mertebemiz, ihatamız da hakikatleri algılamamızı kırar.

- Aydan istifade edenler de yine güneşten istifade ediyorlar. Ancak ayın ve kendisinin kabiliyeti derecesinde. Ancak kimisi, ayın ışığını zatidir der. Kimisi, güneşi aydaki tecellisi ile mahkum eder. Kimisi, aydaki tecellinin kendi kabiliyetine göre kendine aksi ile mahkum eder. Kimisi de mazharları aşar. Doğrudan masdara bakar.

BÜTÜNÜ İHATA : Bir harf tek başına bir şey ifade etmez. Ancak diğer harflerle ilişkisi sonucu oluşan kelimenin bütünü içinde bir anlam kazanır. Onları terkip edene nispeten...

- Bazı konuların hakikati, ancak bağlantılı çok hakikatleri anladıktan sonra, birlikte değerlendirilerek anlaşılabilir.

- Bazı eşyalar, tekil işlevli değil, mürekkep işlevli bir yapının parçasıdır. Bu mürekkebatı cismen ihata edemez isek, tekil eşyayı da anlamlandıramayız. Bu o eşyanın anlamsız olduğu anlamına gelmiyor. Sorun bizim ihatasızlığımızdan kaynaklanıyor. (tuğla-bina)

- Tuğla (tekil eşya) /bina mürekkep eşya) ilişkisi: Bir tuğlanın mahiyetini binanın mahiyetini bilerek algılayabiliriz. Kainattaki cüziyatın terkip ettiği bütünü çoğu zaman ihata edemeyiz. O sebeple o cüziyatı manasız, gereksiz görebiliriz. Mesela şu dağdaki bir taş parçası olsa ne olur olmasa ne olur deriz. Halbuki her taş için bunu söylersek ortada dağ kalmaz... Sistem düşüncesi bu ihatayı sağlar.(sistem Düşüncesi Hz. Hızır ile Hz. Musa'nın yolculuğu)

Muhit olan bir şey bir kıyas aleti olmazsa anlaşılabilir. İhtimai hakikatler ekseriyetle izafi olur. Bu sebeple hakikat-i sabiteye dayanmalı.) Önce hakikat-i sabiteyi ortaya koy, sonra diğer konuları onun üzerine bina et.

Baktığımız şey cüz mü, cüz'i mi? Eğer cüz veya cüz'i ise, yani parça veya ferd ise, o zaman kül ve külliye, yani bütün ve nevi ihata edemezsek, o cüz ve cüz'i yi de anlayamayız. Çünkü, her bir varlığın tüm varlıklar dünyasına göre bir mevkii vardır. Örneğin bir erin ordu içinde, kolordu, tümen,... Manga içinde bir konumu vardır. Mahiyeti de bu konumuna göre değişir. Bütün kainatı ihata edebilsek, görürüz ki, kainat tecezzi kabul etmez bir küll'dür.

Mürekkebatı terkip eden her cüz, bütün içinde bir cevap(işlev) makamındadır. Örneğin bir oto motorunu düşünelim... Her bir parça, hem birbirine, hem motorun bütününe, hem arabaya, hem arabanın maksatlarına ve hikmetlerine, insana ve onun ulaşım ihtiyaçlarına bakıyor. Birbirine bakma ve muvafık vaziyet alış var... Bir ağacın bütün cihazı meyveye bakar....Bulut da, yağmur da meyveye bakar. İnsanın rızık ihtiyacına bakar. Dahası Rububiyete, Uluhiyete bakar. Nisbi hakikatler olmasaydı, bunları idrak edemezdik...

Mürekkep nesnelerde amaçlılık/yararlılık o nesnenin bütünü ile ihatası ile zahir olur. O nesneyi terkip eden unsurların ne işe yaradığı, ancak bütün nesnenin ihatası ile anlaşılabilir. Ne işe yaradığı anlaşılamayan varlıklar tekil olarak değil, bir terkip halinde fonksiyonellik taşıdığından, manalarını ihata edemiyoruz. Tıpkı, bir harfe diğer harflerle yan yana durarak oluşturduğu kelimeden soyut olarak baktığımızda bir anlam veremediğimiz gibi...

Algılanan zamanın en küçük birimi olarak **an** kavramından söz etmiştir. **An**, insanlar için, 1/18 saniye kadardır. Yani, bundan daha kısa süreli izlenimler ayrı ayrı algılanamaz, birleşirler. Belirli bir süre biriminden daha kısa süreli izlenimlerin birbirine karışmaları özelliği, doğal olarak, sinemanın dayandığı ilkedir. İzleyiciye saniyede onsekizin üstünde resim karesi sunulduğunda, görüntü devinim kazanmaktadır.

- Algı alanımız...Beş duyumuzun sunduğu, aklımızın sunduğu, teknik aletlerin sunduğu bilgilere göre sürekli değişir. Bu sebeple bilgi ömürlüdür.

- Aklımız, beş duyumuzun verilerini tashih eder. Mesela, uzayda bir nokta kadar görünen bir ışığın, aslında üstünde yaşadığımız dünyadan daha büyük bir yıldız olduğunu bize aklımız söylüyor. Aynı şekilde, ilmi rüyet de akli algımızı tashih ediyor. Genelde, yalnızca beş duyumuzun sınırlı imkanları içinde kalarak akıl yürütmek suretiyle edindiğimiz bir beşeri şuur(varlık algısı) ve dünya rüyeti var. İşte bu insani şuur bir takım aletler yardımıyla elde ettiğimiz ilmi dünya rüyeti ile aşıyor ve ilmi görüş onu tashih ediyor. Bu ilmi rüyete göre dinamik bir atomlar evreninin maddenin yapı taşlarını teşkil ettiğini ve sürekli olduğunu sandığımız maddenin biz göremiyor olsak da pek çok ve pek büyük boşluklar ihtiva ettiğini

anlıyoruz. İnsanların varlık algısı, sırf beş duyu rüyetine, akıl ile tashih edilen beş duyu algısına, yine ilim ile tashih edilen farklı boyutta bir algıya dayalı olabiliyor. Bu basamakların da çok çeşitli boyutları bulunuyor.

- Varlıklar, davranışlar, sosyal yapılar e- göre anlam kazanır ; Mesela: menfaatimize göre, ideolojimize göre-e göre yapılanma, düşünme...-.....e göre yasalar, adalet, hak, özgürlük v.s.

....e göre bireysel davranışlar

-Hayvanlarla insanlar arasındaki fark, yaşam tarzı ve ilişkilerin ota, ete hazlara ve cinselliğe endeksli(göre) değil, hakikate göre tanzim etme özelliği taşıması...

Sosyal koşullar ve bedensel/duygusal ihtiyaçlar temelli nedensellik anlayışı yerine inanç ve değerlerden beslenen bir nedensellik anlayışı... İhtiyaçların nedenselliğini kabul ile beraber meşru sınırlar...Bedensel ve duygusal ihtiyaçlara göreceleşme, bireyleri bedeninin o uzvu veya duygusunun hükmü altına almaktadır.

- Hangi organ-a göre yaşıyoruz?

- Vücudumuzun ağası, efendisi hangi cihazımız. Fikri cihazımız mı, tenasüli cihazımız mı?

- “Ahlakını, çıkarları ve ihtirasları belirleyen insanlar..”

- Eğer varlıkları nefsimize bakan yönü ile değerlendirir ve bu algımıza göre davranışlar üretir isek, bireyler arasında çıkarıcı davranışların çatıştığı bir ilişki türü ortaya çıkar... Bu sebeple Batılı filozoflar, “Hayat bir cıdaldır” demişlerdir.

- İnsan olayları ve nesneleri hep kendine bakan yönünden ele alır. Her şey, o insanın nazarında o bakışa göre bir kıymet alır. Nefis mertebesinde bakan insan, baktığı şeyi nefesine bakan yönü ile kıymetlendirir. Davranışları da bu bakış ekseninde gerçekleşir...

- Bir insan ne üzerine odaklanır ise, insanın diğer tüm azaları, o odaklandığı konuya tahsis olur. Odaklandığı konudaki faal olan aza merkeze geçer. Diğer tüm azalar, o azanın emrine, hizmetine girer. -Fikri cihaz, tenasüli cihaz...

- Herşeyin nefse izafeten bir kıymet aldığı toplumlarda düzen olmaz...

- Kur'an da iyi kötü davranış modelleri, iyi kötü insan modelleri ve iyi kötü toplum modelleri açıklanmıştır.

- Etnik duyarlılığı nötralize edecek bir psikokültürel devre...

- İnsan davranışının temellendirilmesi...

- **Dürüstlük mükellefiyeti:** Bir insanın gayesi, Rıza-i İlahi ise, dürüst olması gerekir. Eğer gayesi menfaat ise, menfaat sağlayan her davranışı meşru görecektir. İnsanı Rıza-i İlahi gayesine yönelten güç, iman gücüdür. Bir insan maymundan türediğine inanıyor ise, "İnsanlar maymundan türemiş, o halde dürüst olmalıyım" diyebilir mi?

....e göre Toplumsal Yapı

- İnsan faktörünün niteliklerindeki olumlu veya olumsuz değişikliklerle orantılı olarak sistemin doğası da değişecektir. Toplum, bireylerin özelliklerine göre şekillenir.

- Topluma şekil veren merkezi güç, İdeoloji, diktatör, oligarşik elit, v.s. olabiliyor. İşbölümü

dışındaki mertebeleşmeler, insanları tahakkümü altına alan yapılanmalara sürüklüyor.

- Kur'an da ..e göre ye dikkat çeken ve göreyi belirleyen ...e lerin sayıldığını görüyoruz. Nefis, atalar, gelenekler, kavim, müstebitler, kutsallaştırmalar, semboller, din adamları, vs.vs.

- Kur'an'daki kıssaları incelediğimiz zaman vahiy metinlerinden uzaklaşmış toplumlarda hangie'lerin devreye girdiğini görebiliriz.

- Bireylerde, heva ve heves, çıkar, hazlar, iktidar ve tahakküm duyguları v.s. Kuvve-i aklîye bunların emrine giriyor.

- Toplumlarda, kavmi ene, atalar, gelenekler, ruhbanlar, kutsallar, resmi ideoloji v.s.

- Birey ve toplum bu ...e'lere göre yapılanınca ortaya nasıl bir birey ve toplum çıkar ve hangi tür ilişkileri ve davranışları üretirler?

İşte Kıssalarda, menfi anlamda göreceleşmiş fert ve toplumların yeniden vahiy çizgisine getirilmesinin süreçleri anlatılır. Peygamberler, insanları tahakkümü altına düştükleri bu ...e'lerden kurtuluşa çağırırlar. Örneğin: Kur'an'da Bakara Suresinde, "ineğin zebhi" olarak sembolize edilen bir kıssa vardır. Toplumda kutsal kural(paradigma) ineğin kutsallaştırılmasıdır.e göre şekillenmiş bir toplumda,e dogmalaşmış. Göre ise değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez bir mahiyet kazanmıştır. Çözüm. e'nin kesilmesi... Toplum bu minval üzere giderken, o topluma gelen peygamber, görece hayatı değiştirmek için,.....e'nin en besili ve güzelinin kesilmesini teklif ediyor. Ta ki, o kutsallaştırma yıkılsın, .e kesilince göre de değişecektir. Kutsallaştırdığının en iyisini kes...

Günümüzde de benzer kutsallaştırmalar toplumların önünü tıkamış bulunmaktadır. Ben merkezli, kavim merkezli, ideoloji merkezli, çıkar merkezli, haz merkezli, töre merkezli yapılanmalar bireyler arasında ve toplumlar arasında çatışma üretiyor.

- Kıssalardae göre şekillenmiş (Firavun'un kişisel çıkarlarına, hazlarına, iktidarına göre şekillenmiş bir siyasal yapı, toplum düzeni hatta fert tipi) söz konusudur ve artık toplum bunu olağanlaştırmıştır. Peygamber, bue ye (Firavun-a) gelir ve kendisinin de diğer insanlar gibi bir insan olduğunu, insanların üzerindeki bireysel ve toplumsal ölçekteki merkezi özneliğine son vermesini, insanları özgür bırakmasını ister. İnsanlar arasındaki bue göre ilişki sistemi yerine, bütün insanların eşit ve birbiri üzerinde tahakkümü olmayan, özgür kişilik esasını getiren bir ilişki sistemi geliştirir. Çünkü, herkes kuldur.

- Hristiyanlığın ve Yahudiliğin tahrifi, ...e göreleşmesidir. Hristiyanlıkta ve Yahudilikte Allah tasavvuru şirke yol açmaktadır. Yani, her türlü tasavvurdan münezze Allah'a değil, kendi tasavvur ettikleri bir ilaha tapmaktadırlar. Temel kaynak tahrif olduğundan, tasavvurlar o dönemin papaz ve hahamların-a göre bir keyfiyet kazanmıştır.(Onlar papaz ve hahamlarını rab edindiler..) Yaşamlarını onların algısına göre düzenlediler. Onların algısını, tasavvurunu din haline getirdiler...

- Ataların, kavimlerin, diktatörlerin (Firavun-Nemrut modelleri) Peygamberler ...e ile mücadele başlatıyor ve göreyi değiştiriyor.

- 17 nci Lema 5 nci nota da Kur'an şakirdi ile felsefe tilmizi arasındaki fark... Bu modellerin menfaatine veya Rıza-i İlahi gayesine göreceleşmesi anlatılıyor...

- Kur'an Medeniyeti ile Avrupa Medeniyetinin mukayesesinde de 5 menfi ve müsbet esaslara göreceleşmiş birey ve toplumlar anlatılıyor.

- 24. Söz 2. Dal: Katre, Zühre ve Reşha nisbi hakikatlerin mertebelerini ve Veraset-i Nübüvveti talim ediyor.

- YAŞ kararları, Başörtü sorunu devletin temel paradigması ile ilgili... Devletin tutumu, bu paradigmay-a göre... Paradigma değişmedikçe, bu tutum da değişmeyecektir.

- Devletler ne oranda esma dengesini kurarlarsa o oranda güçlü ve uzun ömürlü olurlar.

....e göre İçgüvenlik

- Demokratik toplum yapısına aykırı olarak örgütlenmiş devletlerde güvenlik, diktatör ya da oligarşik elitlerin iktidar ve çıkarlarının kısa ve uzun vadede güvence altına alınması anlamına gelmektedir. Yasalar bu güvenlik anlayışını yansıtan hükümlerle donatılmıştır. Ya da güvenlik ile ilgili hükümlerin yorum ve uygulaması bu güvenlik anlayışı temelinde yapılmaktadır.

Bireylerin ve toplumun güvenlik ihtiyaçları değil de, bir takım gizli ve politik hesaplar gözetilerek oluşturulan güvenlik anlayışı ve buna bağlı olarak algılanan tehdit unsurları, güvenliği sağlanacak objenin de kimliğini belirleyecektir. Elbette bu obje, bireyler ya da toplum olmayacaktır. Devlet, toplumu ve bireyleri bu güvenlik anlayışının süzgecinden geçirerek birey ve sivil toplum prototipleri oluşturacaktır. Bu şablonlara uymayanlar "Yasaklı " veya "Suçlu " kategorisine itilecektir. Hatta daha da kötüsü, yargı üzerinde de baskı kurularak, yasaların bu iç tehdit algısına göre ideolojik yorumu sağlanacaktır. Artık bireylerin özgürlük ve güvenliğini sağlamak bir yana, bizatihi kendisi özgürlük ve güvenliğin en büyük engeli haline gelmiş bir devlet yapılanması söz konusu olacaktır. Bu yapılanmanın demokratik toplum yapısına aykırı olduğu açıktır. Artık, güvenlik müdahale için meşru bir bahane haline gelmiştir. Uzun vadede

kişi ya da oligarşik elitlerin iktidar ve çıkarlarını güvence altına alacak bir baskı ve otoritenin "devlet güvenliği" adına topluma dayatılması meşrulaşmıştır.

Resmî ideolojinin merkeze alındığı siyasal yapılanmalarda yargının bağımsız ve tarafsızlığı mümkün değildir. Çünkü resmî ideoloji doğrultusunda bir "iç güvenlik" kültürü gelişmesi ve bu kültürün yasaları da yargıyı da şekillendirmesi kaçınılmazdır. Resmi ideoloji...ye göre vatandaş, devlet, adalet, ordu her şey nasıl da şekilleniyor... Her şey bu (resmi ideolojiye

göre) anlam kazanıyor. Ne suç, ne değil, kim dost kim düşman, kim sakıncalı kim sakıncasız, iç tehdit,

iç güvenlik v.s, v.s.

.....e göre Politikalar

- **Göreceliğin cilvesi:** Avrupa'da Fransız ihtilalinden sonra inşa edilen ulus devletlerin işlevi, çeşitli mezhep savaşları, yüzlerce derebeylikler ve kantonlara ayrılmış Avrupa toplumlarını bir

devlet çatısı altında toplarken, İslam Coğrafyasında tek devlet halindeki ulusları ayrı ayrı devletçiklere parçaladı. Ulus devlet, Avrupa ülkelerini inşa ederken, tek devlet halindeki İslam toplumlarını imha etti.

- **Kavim temelinde görecelik:** 1675 yılında Beyrut Amerikan Üniversitesinde 5 Arap talebe Arap milliyetçiliği, aynı el 1879' da İstanbul'da 5 tıbbiye öğrencisi aracılığı ile Jöntürkleri ırka göre kimlik algısının temellerini atmışlardır. İslam Dünyası etnik kimlik algısını merkeze oturtan bir değişim ile parçalanmıştır. Etnik rekabet, Uhuvvet, tesanüt değil; hakimiyet, itaat, tahakküm ilişkisine yol açmıştır. Bugün, Türkçülük ve Kürtçülük aynı temelde örgütlenmiştir. Bir yanda Türk ulusalcıları, Ergenekonlar; öte yanda PKK gibi Kürt ulusalcıları meyve vermiştir. ... Irak'ta Başçılığın örgütleyen Mişhel Eflak isimli bir misyonerdir...

- Bu tasarımlara öncülük edenler, örgütledikleri ırkların mensubu değildir. Örneğin, Mohiz KOHEN (Tekinalp) , Ziya GÖKALP, ikisi de Türk değildir. Ancak, Türkçülük fikrinin önderleri olmuşlardır. Böylece kavmi ben algısı yerleştirilerek, bu benliğe göre dayanışma, yapılanma ortaya çıkmıştır. Türk-Kürt arasındaki psikolojik tezatın kaynağında karşılıklı ırk enanietiyi vardır.e etnisite olunca, göre de parçalanma ve çatışma oluyor.

Merkeze şahıslar, zümreler, ideolojiler, ırk, gelenek, diktatör v.s. olur ise, muhit bunlara göre şekillenir. hakikat ikinci plana düşer...Bu ...e ler ile çelişen kişi, davranış, düşünce v.s. dışlanır. Tahakkümle ...e ye göreceleştirilir...

- İmaj tasarımları...

- Reklamlar, tüketilen eşyaların teknik işlevi devam ettiği halde psikolojik ve sosyal ölümünü sağlayarak ihtiyacı yeniliyor...Tüketici özneler, teknik işlevlere göre değil, psikolojik algı ve tasavvurlara göre tüketim davranışını belirliyor... Üretim- tüketim ilişkisi ihtiyaçlara göre değil, modaya, imaja, bağımlılığa göre kurgulanıyor. Reklamlarla, zaruri olmayan ihtiyaçlar zaruret derecesine çıkarılıyor...

- Göre-yi haklılaştırmak için onu gerekli kılacak bir ...e oluşturma...

....e göre Adalet

Bir şey neye izafeten anlamlandırılıyor ise, anlamlar da ona göre çeşitleniyor. Mesela adl herkese göre adaleti temsil ederken, Adaleti, bir zümreye, diktatöre, resmi ideolojiye izafeten tanzim edersek, onlara izafi olan bir adalet ortaya çıkar ki, bu adalet değildir.

- **Yasaların göreceleşmesi:** sorununun temelinde resmî ideoloji yer almaktadır. Her diktatör gibi, her resmî ideoloji de siyasal yapı ve kurumlarını kendi doğrultusunda örgütler. Resmî ideolojiyi ve onun kurumsal yapısını kutsallaştıran bir kültür atmosferinde, bu yapıyı koruyucu hükümlerle donatılmış yasalar, o resmî ideolojinin otoritesini ve sürekliliğini güvence altına alan bir muhteva kazanacaktır. Umum için geçerli olmayan, belli bir sınıf ve zümreye münhasır kalan yasaların adil, objektif hukuk kuralları özelliği taşıması mümkün değildir. Yasaların göreceleşmesi, sadece iç yapı ile de sınırlı değildir. Çünkü uluslararası tekellerin oluşturduğu küresel sistemin birer uzantısı haline getirilen yerel sistemlere, bu tekeller kendi çıkarlarını merkeze alan yasal düzenlemeleri dayatmaktadır. Uzun bir süreçte oluşturulan böyle yasalar, objektif adalet kuralları bağlamında gözden geçirilmeli ve hukuka uygun hale getirilmelidir.

- **Hakimlerin Göreceleşmesi:** Siyaset kurumu, reel politik, maslahat, hikmet-i hükümet, devletin selameti, genel yarar, ulusal çıkarlar, konjonktür gibi görece esaslarla icraat yaptığı için, adalet-i mahza (izafi olmayan, salt adalet) ile tam barışık olamaz. Eğer yargı mensupları da bu görece kavramları gözeterek kararlar veriyorlarsa, kendilerini mevcut siyasî iktidar yanında veya karşısında siyasî ve ideolojik bir misyon ile tanımlıyorlarsa, adalet-i mahza'yı temsil edemezler. Yargıçların kendilerini millet adına yetki kullanan bağımsız ve tarafsız adalet dağıtıcılar olarak değil de, müesses nizamın bekçileri olarak görmeleri, bir toplum için büyük bir talihsizliktir. Bu günkü bir devlet erkanının, devletin selameti için bir sürü kişiyi harcaması ne kadar yanlış ise, 'islam devleti' sıfatına uygun bir devletin, islam devletinin selameti için kişileri feda etmesi de aynı derecede yanlış ve zulüm olacaktır.

- Bugün ülkemizde hikmeti hükümeti hukuk devletine tercih eden bir yargı kurumu oluşmuştur. Yargı da asker gibi, kendini belli bir ideolojinin koruyucusu olarak görüyor.

....e göre Eğitim

Eğitim müfredatları, görecedir. Büyük ölçüde siyasi ve ideolojik amaçlara göreceleşmiştir.

Çözüm: Meşveret...

- Şahıslar da masdar değil mazhardır. Ayine olduğu hakikatler nisbidir. Kabiliyetine göre yansır.

- Tek liderli toplumlarda algı, o tek liderin algısı kadardır. O algıya göre...

- Şahıs sınırlı, şahs-ı manevi daha cami liyakate sahip. Saltanat, şahısların, ilmi ihatası, algı düzeyi, zekası, kabiliyeti sınırlılığı ile sınırlıdır. Şahıs liyakatini sırf millete hizmete tahsis etse bile... Bir de şahıslara endeksli yönetimlerde şahısların zaafalarını düşünelim. Saltanatta adalet-i izafiye geçerli olur. Reel politik, maslahat, hikmet-i hükümet... v.s. bunun sonu gelmez.

- İstibdat tahakkümdür, muâmele-i keyfiyedir, kuvvete istinad ile cebirdir, rey-i vâhiddir, sû-i istimâlâta gâyet müsâit bir zemindir, zulmün temelidir, insâniyetin mâhisidir. Sefâlet derelerinin esfel-i sâfilînine insanı tekerlendiren ve âlem-i İslâmiyeti zillet ve sefâlete düşürttüren ve ağız ve husûmeti uyandıran ve İslâmiyeti zehirlendiren, hattâ herşeye sirâyet ile zehrini atan, o derece ihtilâfâtı beyne'l-İslâm îkâ edip, Mûtezile, Cebriye, Mürcie gibi dalâlet fırkalarını tevliid eden, istibdattır.

Evet, taklidin pederi ve istibdâd-ı siyâsinin veledi olan istibdâd-ı ilmîdir ki, Cebriye, Râfiziye, Mûtezile gibi İslâmiyeti müşevveş eden fırkaları tevliid etmiştir.

İstibdat-ı İlmi taklidi ve tahakkümü tevliit eder. İlmi olmayanları taklide, alimleri muhalefete iter. M esela bazen

“hak, ehaktan ehaktır”

veya

“hasen, ahsenden ahsendir”.

Yani istişareyle ulaşılan bir icmadan sonra daha haklı(ehak), daha güzel(ahsen) şeyler arama bahanesiyle yapılan tenkitler fitneye sebep olabilir. İlmi olanlar, icmayı değil, kendi

tasavvurundaki ehak veya ahseni savunur. İlmi olmayanlar, ilim sahiplerinin etrafında kümeleşir. Her biri kendi taklit ettiği

Şahsı delil gösterir. Hakikati o şahsa mahkum eder. Cemaatlerin parçalanmasının sebebi, istibdat-ı ilmi, saltanattır. Meşveretsizliktir. İcmayı değil, ilim sahiplerinin ehak veya ahsen gördüğü hükmü esas almazdır.

- Usulüne uygun Meşveret, bir şahsın kaba güç istibdadını, ilmi istibdadını, manevi istibdadını, dolayısıyla saltanatını aşmak için yegane yoldur. Meşveretteki değerlendirmeler, nisbetler perspektifinde yapılır. İhtimaller, alternatifler meşveretle ortaya çıkar.

- İlmi istibdat sahipleri, fikir beyan etmeyi kendilerine ve ilimlerine itiraz gibi algırlar. Meşveret ile ortaya çıkan şahs-ı manevinin görüşüne, ortak akla tebaiyeti reddederler. Kendisine tebaiyeti isterler. Yani, Veraset-i Nübüvveti değil, saltanatı temsil ederler.

- Din adına siyaset yapılmamalı, dine uygun siyaset yapılmalıdır. Çünkü, %60, 70 dindar da olsa, din adına siyaset yapıldığı zaman siyasi maslahata göre üretilen içtihatlar(yorumlar) nas seviyesine çıkar, din diye dayatılır...-Bu da Dinin siyasallaşması dinin göreceleşmesidir. Siyasetin göreceliği....Siyaset ...e göre olduğu için fonksiyonu Adalet-i Mahza olan objektif hakikat ile tam barışık olmaz. Bu sebeple din adına siyaset yapılması, dini siyasete tabi kılar. Siyasete alet eder. Dini, siyasi bir tahakküm aracı haline getirir. Siyasilerin din anlayışı gerçek dinin yerine geçer. Tıpkı, Kilisenin Hıristiyanlığı temsili tekeline alması gibi...